

Bronislovas Karbočius-Algimantas, paskutinis Vyčio apygardos vadas (1951–1953), Rytų Lietuvos partizanų srities štabo narys. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

BRONISLOVAS KARBOČIUS- BITĖ, SKRAJŪNAS, NEPTŪNAS, ALGIMANTAS 1922 01 14–1953 01 26

Bronislovas Karbočius gimė 1922 m. sausio 14 d. Kėdainių aps. Dotnuvos vls. Kučiškių k. Simono Karbočiaus ir Stepanijos (taip dokumente) Silavičaitės-Karbočienės šeimoje.¹ Tėvai turėjo 8 ha žemės, sodyba buvo tvarkinga. 1945 m. sribai suėmė tėvą, išsivežė visą turtą. Vengdamas mobilizacijos į sovietų armiją, B. Karbočius įsidarbino Kėdainių kelių valdyboje ir Josvainiuose statė tiltą per Šušvę. Buvo suimtas, tačiau iš Josvainių arestinės pabėgo ir išėjo partizanauti toliau nuo gimtųjų vietų.

Buvo veiklus, tarp draugų turėjo autoritetą, greitai suorganizavo partizanų būrį. 1946 m. jo partizanų būrys (apie 12 žmonių) priklausė Danieliaus Vaitelio-*Briedžio* vadovaujamai Vyčio apygardai ir veikė Kėdainių, Surviliškio valsčių teritorijose. 1947 m. pradžioje, vadovaudamas trims kovos bendražygiams, jis užpuolė Kėdainių areštinę ir po kautynių su apsauga išlaisvino kalinius.

Pasak bendražygių, B. Karbočius buvo doras žmogus, optimistas, gebėjo nuraminti save ir kitus, būryje laikėsi griežtos tvarkos, sėkmingai kovojo su skundikais, prisidedančiais prie žmonių trėmimo.

1949 m. balandžio 20 d. Vyčio apygardos vado Alfonso Smetonos-*Žygaudo* įsaky-mu buvo įsteigtos Briedžio ir Krištaponio rinktinės, taip pavadintos pirmųjų apygardos vadų garbei. Briedžio rinktinėje, kuri apėmė Ukmergės ir Kėdainių apskrityse veiku-sius partizanų būrius, sudarytam 4-ajam rajonui iš pradžių vadovavo Albinas Burbulis-*Žilvinas*, vėliau – Bronislovas Karbočius.

B. Karbočius du kartus buvo patekęs į pasalas, kai išsigelbėti atrodė beviltiška. 1946 m. sausio 26 d. iš apsuptos Sereikų sodybos Peiksvos kaime (Kėdainių aps. ir vls.) išsiveržti pavyko tik jam vienam, o bendražygiai Alfonsas Petrauskas-*Tūbelis*, Pranas Plančiūnas-*Valteris* ir partizanų ryšininkas Bronius Sereika žuvo. Kitą sykį išvengti mirties jam pavyko 1951 m. liepos 1–2 d., kai Dotnuvos r. Sosių k. apylinkių miške kautynėse su MGB vidaus apsaugos būrio kareiviais žuvo jo pavaduotojas Vincas Serei-ka-*Jokeris*, bendražygiai Liudas Augus-*Belužis*, Boleslovas Klimas-*Faustas* ir Valerijo-nas Rabačiauskas-*Pavasarelis*.

Per šiuos tragiškus įvykius B. Karbočius-*Bitė* net nebuvo sužeistas, tačiau liko vie-nas, nes žuvo paskutiniai jo būrio partizanai. Teturėdamas TT pistoletą, iš Kėdainių apskrities jis pasitraukė į Panevėžio miškus, kur buvo pristatytas Baranausko būrio va-dui Kaziui Janoniui-*Šnekučiui*.

Vyčio apygardos partizanai. Iš kairės: pirmas – Briedžio rinktinės 4-ojo rajono vadas Bronislovas Karbočius-*Bitė*, antras – apygardos vadas Alfonsas Smetona-*Žygaudas*, trečias – Briedžio rinktinės vadas Mykolas Šemežys-*Putinas* ir du neatpažinti partizanai. Iš Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus rinkinių

Partizano Alekso Vaitelio žodžiais tariant, „čia partizanai žiemą vasarą gyveno krūmuose, ant žemės, o Karbočius buvo bunkerių specialistas“. Jo va-dovaujami partizanai išsikasė du bunkerius. Viename jų pas gyventoją Alek-siūną (Panevėžio r. Kutronių k.) B. Karbočius gyveno nuo 1951 m. rugsėjo iki 1952 m. pavasario kartu su A. Vaiteliu, mokė jį spausdinti rašomąja mašinėle, šifruoti tekstus.

B. Karbočius keitė dislokacijos vietas ir slapyvardžius. Partizanaudamas Kėdainių apskrityje, vadinosi *Bite*, vėliau – *Skrajūnu*, *Neptūnu*, o kai 1951 m. gegužės mėn. buvo paskirtas Vyčio apygardos vadu ir Rytų Lietuvos partizanų srities štabo nariu, dokumentus pasirašinėjo *Algimanto* slapyvardžiu. 1952 m. buvo paskirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Tarybos nariu.

B. Karbočius buvo vedęs. 1949 m. spalio 28 d. Kėdainių aps. Šventybras-čio bažnytelėje kunigas Švambaris jį sutuokė su partizanų ryšininke Joana Va-lentinavičiūte. Per paskutinį susitikimą, tarsi nujausdamas artėjančią mirtį, jis atidavė žmonai savo vestuvinį žiedą, kurį taip saugojo ir brangino. Žmona išsaugojo jo paskutinį laiškėlį, rašytą 1953 m. sausio 24 d.

Vyčio apygardos partizanas Bronislovas Karbočius-*Bitė* su žmona Joana Valentinavičiūte-*Sesute*

1998 m. gruodžio 22 d. Bronislovui Karbočiui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos Prezidento 1999 m. sausio 29 d. dekretu jam suteiktas pulkininko laipsnis, 1999 m. gegužės 18 d. dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Ko-mandoro kryžius) (po mirties).

Paminklas Vyčio apygardos partizanams, jų ryšininkams ir rėmėjams atminti. Bendras paminklo ir jo viršutinės dalies vaizdas. Panevėžio r. Vadoklių mstl. Kelio Lėnas–Vadokliai kairė. Aut. skulptorius, prof. Gediminas Karalius. Atidengtas 2006 m. spalio 29 d. Nuotr. J. Vaitkaus (2007 m.) ir J. Parše-liūno (2009 m.).

¹ Lietuvos valstybės istorijos archyvas (LVIA).